

Marit Tingleffs enormt store fat i steingodsleire fyller tårnsalen i KODE Bergen. Men de slår ikke Kari Dyrdal når det kommer til størrelse. Hennes vevnad «Vegg stein» er 710 centimeter lang. Utstillingen «Krefter» vises i fire saler i to av KODEs bygg. FOTO: DAG FOSSE/KODE

KODE viser Krefter

Utstillingen «Krefter» er i topp verdensklasse.

KUNST
«Krefter»
Kari Dyrdal, Torbjørn Kvasbø og Marit Tingleff
KODE, Bergen

BERGEN (Dagsavisen): Norske kunsthåndverkere har lenge hevdet seg i verdenstoppen. Enda en bekreftelse kom i fjor høst, da tre av våre beste utøvere var invitert til det prestisjetunge keramik- og porselensmuseet ved Sèvres-fabrikken i Paris, Musée National de Céramique. Åpningen i september ble en storslått affære med dronning Sonja til stede. Kunsten mer enn innfridde forventningene. De tre kunstnerne inntok de storslåtte salene i museets palass fra 1700-tallet med den største selvfølgelighet.

Nå er kunsten kommet hjem. At en bearbeidet versjon av Sèvres-utstillingen starter sin norske miniturné på KODE i Bergen (i oktober skal den videre til Sørlandets Kunstmuseum i Kristiansand – hvem kan få den til Oslo?) er bare rett og rimelig. For det var her det begynte. Midt på 1970-tallet studerte de tre kunstnerne ved Bergen Kunsthåndverksskole. Der stod de i spissen for et studentopprør som var et vesentlig bidrag til dannelsen av organisasjonen Norske Kunsthåndverkere. Brukskunstens nyttetenkning ble erstattet av kunstnerisk utforskning innen materialbaserte kunstfag.

Kari Dyrdal har forlatt vevstolen til fordel for datamaskinen. Hun jobber med datastyrt jacquardvev, men hun kunne ikke skapt de enormt store ver-

kene hun gjør uten den fysiske, manuelle erfaringen. Til utstillingen i Sèvres skapte hun noen megastore billedvever der utgangspunktet var fotografier av ovnene og andre interiørdetaljer ved den høyst levende porselensfabrikken. Ett teppe i glitrende rødt, «Red Sea», har så mange nyanser at du kan bli gående frem og tilbake for å fange alle. For her skifter inntrykket avhengig av blikkets og lysets vinkel. Hun bruker en miks av tråder i ulike materialer, og resultatet er skiftende storslagent.

Marit Tingleff står ikke tilbake for Dyrdal når det kommer til størrelser. Hun presser de fysiske grensene for hvor stort det er mulig å bygge objekter i keramik. Grensen ligger i ovns størrelse, og på Kunsthøyskolen i Oslo har de en av de største. Fatene hennes måler 140 x 250 centimeter med en tykkelse på 30. Formatene nærmer seg det fysiske umulige. Det avsløres ved at ingen av de fire fatene, som vises i den flotte tårnsalen i Lysverket, har kommet helskinnert gjennom brenningen. Alle har sprekker. Men Tingleff behandler sprekken som en ressurs, og følger opp en østlig tradisjon ved å markere sprekken med avvikende farge. Like viktig som de enorme dimensjonene er kunstnerens bearbeiding av de store flatene. Tingleff maler med begitting som en nonfigurativ kunstner.

«Krefter» vises i fire saler i to av KODEs bygg i Bergen sentrum. Bortsett fra de nye verkene er ikke utvalget det samme som i Paris. KODE har valgt å supplere med verk fra egen samling tilbake til 2003, noe som lar dem utnytte de varierende rommene på en god måte. Spesielt ett av Tingleffs tidligere verk imponerer. «Panel, stående, hvilende»

Line S. Hvoslefs utstilling «Lydlandskap» i det kunstnerstyrte galleriet Kunstgarasjen er en visuell kaskade av vakre landskapsfantasier. FOTO: THOR BRØDRESKIFT/KUNSTGARASJEN

fra 2014 er nærmest en fysisk umulighet. Verket er en stor keramisk plate som hviler mot veggen. En tredjedel opp fra gulvet har det en knekk slik at platen møter gulvet et stykke ut fra veggen. Du ser at det står der, men hvis du kan forklare hvordan det er blitt slik fortjener du en premie.

Det samme kan du si om Torbjørn Kvasbøs rørsulpturer i leire. Han ekstruderer lange rør som han stabler oppå hverandre i fascinerende skulpturelle former. Også dette nærmer seg det fysiske umulige. Du kan se at de er «frosset» (i realiteten er de tørket og brent) akkurat idet de er i ferd med å kollapse under sin egen vekt. Han presser materialet til dets fysiske yttergrense, og maktet å lage vakre komposisjoner i tillegg. At han gjør dette i en tradisjonell, vedfyrt ovn gjør det enda mer imponerende. Muligheten til å kontrollere temperaturen er helt avhengig av kunstnerens erfaring. Passerer temperaturen et visst antall grader smelter leiren.

Torbjørn Kvasbøs rørsulpturer presser leiren mot sin yttergrense. FOTO: DAG FOSSE/KODE

«Krefter» er en utstilling du bør få med deg. Kunsthåndverk er så mye rikere enn det mange evner å forestille seg. Disse tre kunstnerne har så mye å by på at en skarve anmeldelse bare risper i overflaten. Dessuten har Bergen mer å by på. Mari Slaattelids flotte utstilling i Bergen Kunsthall står til 11. august. Fullt så god tid har du ikke hvis du vil se Line S. Hvoslefs «Lydlandskap», som står til 23. juni. I tillegg til å være datter av årets festspillkomponist lager hun nyanse- og fantasimittede landskapsmalerier av sjelden kvalitet. Dessverre er det (en innbilt) stor avstand mellom Bergen og Oslo. At hun knapt nok er blitt vist i Oslo er en skam. Det burde noen gjøre noe med.

LARS ELTON
Kunstkritiker

KUNST
lars@elton.no

